

gije« (izdanje Zbora duhovne mladeži zagrebačke), da je Konnersreuth u znanstvenom pogledu na mrtvoj tački, te da znanost prema današnjem stanju stvari u pitanju o Konnersreuthu mora odustati od svakog konačnog suda, od negativnog i od pozitivnog, ako ne će samu sebe osuditi.

Dr. Vilim Keilbach.

Caroli Fidelis Savio: Ad sigillum sacramentale animadversiones, Taurini apud Casanova & Co, 1936, 8°, str. 81, Lit. 10.

Autor je mišljenja, da ni u staroj ni u savremenoj bogosloviji nijesu dostatno istumačeni ni pojam, ni osnovica obveze ispovjedne tajne. Čak protuslovlja nalazi kod pojedinih autora, osim toga, što im je, veli, izlaganje nepotpuno i neizvjesno. On po redu iznosi tekst, kojim ovu obvezu tumače Sporer, Collet, Card. D'Annibale, Scavini, Genicot, Bucceroni, Berardi, Lehmkuhl i Sv. Alfonz Liguori, pa pokazuje, kako se iz toga teksta ne daje dokazati, da je obveza ispovjedne tajne per se illicita, nego u najbolju ruku nedozvoljena s razloga što: a) vrijeda pokornikovo pravo na tajiđu, ili b) što njemu samome škodi ili c) što bi ispovijed postala vjernicima mrska, kad bi se mogli bojati da će njihova povjerenja tajna biti odana. U obrazloženju, što ga pojedinci redovno navode osniva se ova obveza na prirodnom pravu, na pozitivnom Božanskom pravu i na crkvenoj zapovijedi. Autoru se čini, da ono, što drugi navode za razlog, da je obveza tajne osnovana i na Božanskom pravu, nije dostatno; da stvar ispravno ne tumači ili bolje, da je uopće ne tumači. A sve zato, što sâm pojam sigilli sacramentalis nije kod njih valjan. »aberrant, videtur, a vera notione sigilli...«, str. 13.)

Osnovica ovoj velikoj obvezi, koju svi jednoglasno takovom smatraju, ima se tražiti u samoj prirodi i ustanovi sakramenta pokore. Skrušenost srca, koliko se izvana pokazuje, sama ispovijed grijeha, zadovoljina, to su kao actus poenitentis materia proxima sacramenti poenitentiae, osobito sama ispovijed grijeha. Ta je optužba kao vanjski jedan čin, kopčan s duševnom bolju, in ratione sacramenti onako, kako je voda u sakramentu krštenja. Otuda slijedi po Božjoj ustanovi, da je povreda te takove materije sakramenta, povreda samoga sakramenta. U tom je imačenju ispovjedna tajna (sigillum) stvarno »obsignatio peccatorum ad iudicium poenitentiale«. (str. 15.)

Na taj je način u neku ruku zapečaćeno sve, što se u tom poslu ogada; razumljivo je dakle, da je tolika strogost opravdana i zašto se vi bez razlike u tome slažu. (»Qua obsignatione clauditur et fit divino ire impenetrabilis notitia peccatorum caeterarumque rerum, quae in poenitentiali iudicio acta sunt.« (str. 17.)

Izvodi nam se autorovi čine stvarno posve umjesni; njegovo obrazženje također zadovoljava. Ono se bliži unutrašnjosti stvari; dostatno osvjetljuje i postavlja na pravo mjesto.

Tek ne će biti možda dobro reći: **Vi** hujus obsignationis seu sigilli confessio fit sacramentalis.. (str. 15). Isto tako: quum igitur divino sigillo confessio fit sacramentalis, idest supernaturaliter elevetur ad esse sacramenti veluti ejusdem materia proxima.. (str. 16) s razloga, što je taj ričaj zavodljiv. Autor istina tumači, što misli, kad se tako izražava;

ali nama se izraz »vi« ne čini ovdje umjesnim, jer je ispovijed uistinu, pa i samo kazivanje grijeha, dio sakramenta ne poradi ispovijedne tajne, koja slijedi sakramenat in esse, nego poradi institucije po Kristu, dakle vi institutionis ili signi a Christo instituti.

Autor ispituje osim navedenih moralista samo tekst sv. Tome Akvinskoga i nalazi njegovo obrazloženje najbliže svome. A da je pogledao kod novijih pisaca, našao bi n. pr. kod *Merkelebacha* (*Quaestiones de poenitentiae ministro eiusque officii*, 2. izdanje, Liège 1935) na str. 90 dobro obrazloženu misao sv. Tome, koja uostalom stvarno obuhvaća ono, što je on u svojoj knjizi iznio (*«Obligatio sigilli oritur ex eo, quod ex parte sui posuerit necessaria ad confessionem sacramentalem...»*)

U daljnjim će svojim izvodima moći autor poslužiti dobro kod pitanja o naravi same obveze ispovjedne tajne (str. 21—26); o stvarima, što potpadaju (str. 29—36), a što ne potpadaju (str. 36—40) pod ispovjednu tajnu; zatim kako se ona može povrijediti unutrašnjim (str. 41—51), a kako izvanjskim načinom (str. 52—60; tko je dužan čuvati ispovjednu tajnu i dr. Stvar je za svećenika od velike važnosti u njegovom pastoralnom djelovanju, pa im ovo djelo možemo samo preporučiti.

A. Živković.

František Pechuška: Staroslovanský preklad knihy »Job«, Prag 1935, 8°, str. 64. — Otisak iz »Časopisa kat. duhovenstva«, god. CI (1935).

Prvi dio donosi iza uvoda: Uzajamni odnos crkvenoslovenskih izvora sa jezičnog gledišta: A) Prijegled rukopisnih izvora stsl. prijevoda knjige Jobove: Glagolski teksti str. 3, ćirilski teksti str. 4. B) Opis izvora stsl. prijevoda knjige Jobove i uzajamni njihov odnos, str. 7. — U drugom je djelu grčki tekst knjige Jobove prema Septuaginti i trima glavnim recenzijama: Origenovoj, Hesihijevoj i Lukijanovoj, str. 22. Odnos stsl. prijevoda prema grčkoj predlošci, str. 25. A) knjiga Jobova u Septuaginti, str. 27; B) u recenziji Hesihijevoj i Lukijanovoj, str. 28; C) Recenzija Origenova (heksaplarna), str. 41; sličnosti sa starolatinskom Italom, str. 46; tekst knjige Jobove, str. 48.

I. — Iz kakovih su predložaka prevodila sv. braća, podijeljeno je bilo mišljenje naučenjaka, a i danas još nije potpuno ustaljeno. Berčić je držao, da su prevodili prema Vulgati. Međutim je Vajs već 1903. dokazao da su neki dijelovi Jobove knjige prevedeni prema grčkoj predlošci. Vajs u »Najstariji Brevijar hrvatsko-hlaholský« (Prag 1910 p. CVII—CVIII) dolazi do zaključka, da se od svih glava Sv. Pisma (1320) nalazi prevedeno što u glag. brevijarima, što u misalima 600 glava, dakle niti polovina čitavog Sv. Pisma. Prema grčkoj se predlošci nalazi prevedeno u brevijarima od 450 glava 230, polovica svega bibličkog teksta u hrv. brevijarima. Ako se doda još 150 glava što se nalaze prevedene u misalima, a isto su tako prema grčkoj predlošci, iznaša u hrv. kodeksima ukupno 380 glava prevedenih iz grčkoga. To bi bila trećina čitavog Sv. Pisma. Sabrao je Vajs za knjigu Jobovu dragocjenog materijala iz starih grčkih kodeksa raznih recenzija u bibliotekama: vatikanskoj, milanskoj, draždanskoj, bečkoj, pa je sada Pechuška upotrebio taj materijal, da ispita grčke izvore stsl. prijevoda knjige Jobove.